

1113 София
ж.к. Изгрев
ул. „Д-р Любен Русев” №6, вх. Б-1, ет.2, офис 17
тел.: 0887 51 22 70

4023 Пловдив
бул. „Освобождение” №3
Хотел SPS, ет.3, офис 336
тел./факс: 032/ 993 215

WEB: www.megacommunication.net
e-mail: office@megacommunication.net

София, 21 май 2012 г.

СЪОБЩЕНИЕ ЗА МЕДИИТЕ

**Икономистите на БАН: Не сме в рецесия,
но нямаме двигатели за растеж**

България е една от малкото страни в ЕС, където целият ефект на кризата се пренесе върху заетостта, без да се накърни производителността на труда

България няма добра структура на износа, ако искаме да градим растеж. Не сме в рецесия, но кризата се усеща от всички - липсват двигатели на вътрешното потребление, лошите кредити, регионалните различия и безработицата продължават да растат. Това е оценката на учените от Института за икономически изследвания при БАН в доклада за икономиката у нас през последните 3 години и перспективите за развитие в средносрочен план.

Растежът все още е под потенциала, а икономическото ни развитие напред е тясно свързано с усвояването на еврофондовете, казваха те при представянето на научно-изследователския си труд. Докладът проследява основните тенденции и динамика на макроикономическите параметри, влиянието на провежданите политики върху развитието на регионите и на бизнес средата, както и очакванията за икономически растеж до 2014 г. Специален фокус в него е поставен върху конкурентоспособността на българските предприятия, стана ясно днес.

Страната ни изостава в класациите по конкурентоспособност и условия за правене на бизнес, посочиха икономистите на БАН. Според тях най-проблемните области в конкурентоспособността са иновациите, инфраструктурата, институциите, технологичната готовност и размерът на пазара. Влошаването на условията за правене на бизнес пък засяга издаването на строителни разрешения, международната търговия,

изпълнението на договори и решаването на производствата по несъстоятелност.

По данни на Световния икономически форум за 2011 г. България се класира на 74-то място от 142 страни по конкурентоспособност, а спрямо условията за правене на бизнес за 2012 г. – на 59-о място от общо 183 изследвани държави.

Бизнесът у нас изпитва силни ограничения в достъпа до финансови ресурси, проблем за развитието му са нелоялните практики на сивия сектор, политическата нестабилност, размерът на данъчните ставки, недобре обучената работна сила и корупцията, сочи анализът на Института.

В резултат на кризата и несигурната икономическа среда рентабилността на българските предприятия спада с 54-85%, бързо нараства общата им и междуфирмена задлъжнялост. Преобладаващ дял от около 90% от дружествата с ликвидни проблеми са микропредприятия с персонал до 9 човека. Освен, че има нарастване на относителните дялове на търговските задължения спрямо оборота, веригите от просрочени междуфирмени задължения се превръщат в сериозна заплаха за масови фалити, загуба на работни места, натиск върху социално-осигурителната система, ерозиране на приходите в бюджета и генериране на нестабилност във финансовата система, посочиха икономистите на БАН.

България не е изправена пред опасността от голям бюджетен дефицит, смятат те, но задържането на плащанията към бизнеса, съкращаването на инвестициите и отлагането на реформи в ключови сфери влошават като цяло бизнеса средата у нас. Регистрираният спад през 2009 г. е 5.5%, възстановяването през 2010 г. – твърде слабо с едва 0.4% растеж.

Растежът за 2011 г. е по-силно изразен – 1.7%, следствие на подобрената външна среда и бързото нарастване на износа. Вътрешното търсене обаче остава потиснато, особено в сферата на инвестициите, което обуславя и слабото представяне на вноса. От страна на предлагането, промишлеността показва добри резултати.

Очакванията на авторския колектив от 12 изследователи от различни секции на Института са за забавяне темпа на растеж през 2012 г. до 1.3%. Догодина не е изключено да има ускоряване на нарастването на БВП до 2.7%, а през 2014 г. – до 4.2 на сто, казаха те при представяне на годишния доклад. И подчертаха, че основни фактори за това ще са инвестициите и по-умереният растеж на потреблението, както и степента на усвояване на средствата от европейските фондове и програми.

В средносрочен план бюджетното салдо ще остане дефицитно, сочи прогнозата на икономистите на БАН. Тенденцията започна от 2008 г., когато излишъкът спадна до все още значителните 2.9% от БВП, през 2010 г. премина в сериозен дефицит от 4%, а за 2011 г. е ограничен до 2.1%. При

оптимистичен сценарий, очакванията са той да остане на подобно ниво и през следващите няколко години, казаха те.

България е сред страните-членки, където целият ефект на кризата се пренесе върху заетостта, без да се накърни производителността на труда, е един от ключовите изводи в доклада. От втората половина на 2010 и цялата 2011 г. ръстът на производителността на труда надхвърля този на реалната работна заплата. За три години нивото на безработицата обаче скочи двойно – от 5.6 на 11.3%, което е едно от най-големите нараствания в ЕС, става ясно от направения анализ.

Според икономистите динамиката на заетостта през 2012 и 2013 г. ще зависи от скоростта на възстановяване на българската икономика и от типа растеж. Прогнозата за тази година са работодателите да останат предпазливи при възстановяването на работните места и равнището на безработица да продължи да нараства. Тя ще започне да намалява едва през 2013 г., когато се очаква увеличаване на заетостта, заради ускорения растеж и повишеното ниво на икономическа активност, казаха от Института за икономически изследвания при БАН.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ В ГОДИШНИЯ ДОКЛАД

- Слабата базисна инерция в еврозоната отразява влиянието на кризата с държавния дълг и нуждата от затягане на фискалната позиция.
- Напрежението на финансовите пазари в еврозоната води до влошаване на доверието на бизнеса и потребителите, спад в цените на акциите, обезценка на еврото и влошаване на условията за финансиране на домакинствата и нефинансовите предприятия.
- Възстановяването ще бъде забавено от извършващото се реструктуриране на балансите и от неблагоприятните условия за финансиране.
- Възстановяването може да бъде подкрепено от отслабване на инфлацията, следствие от намаление на цените на енергоносителите и храните, както и от положителното отражение на ниските краткосрочни лихвени проценти и мерките за възстановяване на функционирането на финансовата система върху вътрешното търсене.
- Най-сериозните рискове произтичат от негативната взаимовръзка между нарастващите нужди от капитализиране на банковата система, влизащо в остър конфликт с нуждата за осигуряване на финансиране бюджетните дефицити в почти всички страни от Европейския съюз.
- Предвид продължаващата рецесия в редица европейски страни и европейската ориентация на външнотърговските ни потоци, България не може да се разчита много на износа като значим фактор на растежа или поне в тази степен, в която той играеше през последните 2 години.

СРЕДНОСРОЧНИ ПОЛИКИ, КОИТО СЕ ПРЕДЛАГАТ В ДОКЛАДА

- **Повишаване на производителността и конкурентоспособността чрез внедряване на съвременни технологии и иновации.**
- **Смекчаване и преодоляване на проблема с ниската конкурентоспособност чрез нарастване на усвоените средства от еврофондовете и прилагане на целенасочена политика за развитие.**
- **Улесняване на достъпа на българските фирми до единния пазар на ЕС чрез засилено участие в системата за взаимно признаване на сертификатите и сертификационните процедури.**
- **Идентифициране на фирмите с потенциал за излаз и конкурентно поведение в общия европейски пазар и последващо подпомагане с целево насочени програми и проекти.**
- **Насърчаване използването на инструменти като публично-частното партньорство при реализация на проекти с финансиране от фондовете на ЕС.**
- **Стимулиране инициативността и проактивното поведение на българските фирми за намирането на подходящи партньори, включването им във високо-технологични вериги и в изграждането и функционирането на индустриални клъстери и предприемачески мрежи.**